HTŞ’nin Doğası, Gelişimi ve Niteliği Üzerine

31.12.2024 • Genel, Güncel Müdahaleler, İşgal ve Gerici Savaşlar • Yeni Komunizm

Esad’ın devrilmesi sonrası insanlar Sednaya hapishanesinde (1) ve toplu mezarlarda(2) sevdiklerini aramanın ve belki sadece kemiklerine ulaşabilmenin yasını tuttu. Kimi kesimdeki sevinç ve yas gibi karışık duygular, yerini kimlerin iktidara geldiğini sorgulamaya, kaygıya ve protestolara bıraktı. HTŞ’nin siyasi yönetimde kadınlara yer vermeye niyetinin olmadığını söylemesinden sonra, kadınlar Noel ağacının yakılmasından sonra da Hristiyanlar sokaklara döküldü. Cihatçıların ev baskını, yağma, kadınlara taciz, kaçırma ve infazları hızla başladı. Arap Alevi toplumu için önemli kişilerden Hüseyin bin Hamdan el Hasibi’nin Halep’teki türbesinin yakılması bardağı taşıran damla oldu. Lazkiye, Tartus, Cebele, Hama, Humus’ta Alevilerin kitlesel gösterilerine HTŞ ateşle karşılık verdi ve Eski Esad güçlerinden hesap sorduğunu söyleyip, Alevilere karşı cadı avı ve katliam başlattı. Batılı emperyalistlerin “ılımlı İslam” ambalajında pazarlayıp meşruiyet yaratmaya çalıştığı HTŞ’nin imaj balonu bir ay bile dayanamadan patladı. Selefi cihatçı özünün imaj değişim çabalarıyla neden değişemeyeceğini ve önümüzdeki günlerde nasıl bir düzen kuracağını HTŞ’nin evveliyatı gösteriyor.

HTŞ, El Kaide’nin Suriye kolu olan El Nusra Cephesi’nin devamıdır. 2003’te ABD’nin Irak’ı işgalinden sonra Irak’ta El Kaide’ye katılan HTŞ lideri Ahmed Hüseyin el Şara (savaşçı adı Ebu Muhammed el Colani), Irak’ta güç kaybettikten sonra 2011’de Suriye’deki ayaklanmaları fırsat olarak görüp 2012’de El Kaide’nin Suriye kolu El Nusra Cephesi’ni kurdu. ABD aynı yıl içinde terör örgütü olarak ilan etti ve 2013’te de Colani’yi “özel olarak belirlenmiş küresel terörist” listesine aldı.

Hem El Nusra Cephesi hem IŞİD başlangıçta Irak El

DİPNOTLAR

1. İşkence ve kötü muamelelerle bilinen Sednaya Hapishanesi'nde rejim tarafından "terörizm" suçlamasıyla keyfi olarak tutuklanan ve sistematik işkenceye maruz kalan yaklaşık 20.000 mahkûmun bulunduğu tahmin ediliyor.
2. Şam'ın 40 km kuzeyindeki El-Kutayfah'ta ise, Esad rejimi tarafından öldürülen en az 100.000 kişinin cesedinin bulunduğu bir toplu mezar keşfedildi.
3. Birkaç ay sonra, IŞİD Musul'a saldırdı ve ardından Bağdadi liderliğinde sözde İslam Halifeliği'nin yeniden kurulduğunu ilan etti.
4. HTŞ, Şubat 2017'de yayınladığı ilk video mesajında El Kaide'den bağımsızlığını ilan etse de bu iddialar şüpheyle karşılandı.
5. Çoğunlukla İdlib ilinde faaliyet gösteren Jabhat Fatah al Sham (JFS), Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD) ile birlikte Suriye'deki en güçlü isyancı gruplardan biri olarak kabul ediliyordu. JFS'nin kurucuları arasında, IŞİD'in lideri olan Abu Bakr al-Baghdadi de bulunmaktaydı. Örgüt, ABD ve Birleşmiş Milletler tarafından terör örgütü olarak tanımlanmıştı.
6. Colani önderliğindeki Jabhat Fatah al Sham; Harakat Nour al Din al Zinki (Nour al Din al Zinki Hareketi), Liwa al Haq (Hak Tugayı), Jabhat Ansar al Din (Dinin Destekçileri Cephesi) ve Jaysh al Sunna (Sünni Ordusu) isimli dört küçük grupla birleşerek Hay'at Tahrir al Şam'ı (HTŞ/Levant Kurtuluş Örgütü) kurdu.
7. Kopuşları tetikleyen Hashim al Sheikh, HTŞ birleşmesini, "Suriye'deki grupları tek bir birleşik komuta altında birleştirmek" için gerekli bir adım olarak nitelendiriyordu.
8. 2016'nın sonunda Suriye hükümetinin, Rusya ve İran destekli güçlerin yardımıyla Halep'in kontrolünü geri alması sonrası, IŞİD ve Fetih el Şam Cephesi hariç tüm grupları kapsayan bir ateşkes ilan edildi. Halep'in Aralık 2016'da Suriye ordusunun kontrolüne geçmesi ve muhaliflerin kentten çıkarılmasının ardından, Türkiye ve Rusya'nın girişimiyle, Suriye hükümeti ve bazı silahlı muhalif grupların katılımıyla 23 Ocak 2017'de Astana'da görüşmeler başladı.

   Türkiye ile Rusya'nın uçak krizinin ardından ilişkilerinin düzelmesi ve Rusya'nın Suriye'de artan etkisi, Astana sürecine zemin hazırladı. HTŞ'nin katılmadığı görüşmelerde, Suriye

hükümeti kapsamlı bir çözüm üzerinde müzakereyi hedeflerken, muhalifler ateşkes ve insani yardım konularına odaklandı. Kürt güçleri, Türkiye'nin YPG'yi terör örgütü olarak görmesi nedeniyle görüşmelere davet edilmedi. 15 Eylül 2017'de Türkiye, Rusya ve İran, İdlib'in de dahil olduğu beş vilayette dört "gerilim azaltma" bölgesi oluşturma konusunda anlaştı. Türk ordusu, Ekim 2017'de HTŞ'nin kontrolündeki bölgeler de dahil olmak üzere İdlib'e girdi ve burada 12 gözlem noktası kurdu. Cihatçıların egemen olduğu alan, İdlib ilinin yarısını ve komşu illerin küçük bölgelerini kapsıyordu. Ancak Rusya destekli hükümetin yıllarca süren bombardımanı, muhalefet kalesine zarar vermeye devam etti. Eylül 2017 sonrasında, cihatçıların ve ittifak gruplarının bulunduğu alanın yüzölçümü 9.000 kilometrekareden (3.470 mil kare) sadece 3.000 kilometrekareye (1.150 mil kare) kadar daraldı.

9. Suriye iç savaşının başlarında HTŞ, başkente yakın yerler de dahil olmak üzere İdlib'in ötesinde de aktifti. 2017'de Ghouta'dakiyaklaşık 500 savaşçı, rejimin Şam banliyösü etrafındaki kuşatmasını kırmak için bir karşı saldırı başlattı. Mart 2017'de HTŞ intihar bombacıları, savaşçıları kısa süreliğine Şam'ın derinliklerine doğru ilerlerken Şam'ın bir banliyösü olan Ghouta'nın ötesinde hükümet güçlerine saldırdı, ancak ilerleme engellendi. Mart 2018'de Ghouta'da bulunan HTŞ savaşçılarına, hükümetle yapılan bir ateşkes anlaşmasının ardından İdlib vilayetine taşınma izni verildi. Rusya ve Türkiye, İdlib çevresinde bir silahsızlandırılmış bölge oluşturma konusunda anlaşmaya vardı ve HTŞ güçleri İdlib'e tahliye edildi.
10. Şubat-Nisan 2018'de HTŞ, İdlib ve Batı Halep vilayetlerinde Ahrar el Şam ve Nour el Din Zenki Hareketi ile çatıştı. HTŞ, Ahrar el Şam gibi İslamcı rakiplerini etkisiz hale getirerek onların savaşçılarını bünyesine kattı. Ocak 2017'de, Ahrar el Şam'ın üst düzey liderlerinden Ebu Cabir el Şeyh, örgütten ayrılarak bir düzine komutan ve 1.000 savaşçıyla birlikte HTŞ'ye katıldı. 2021 yılının ortasında Al-Monitor'a konuşan eski bir Ahrar el Şam lideri olan Ebu Amir el Homsî, şu ifadeleri kullandı: "Ahrar el Şam'dan ayrıldık çünkü liderlik seviyesindeki tüm çekişmeler bizi bıktırmıştı. Artık takip edecek bir hukukumuz kalmamıştı ve hareket, pozisyonlar ve çıkarlar üzerinde tartışan gruplara dönüşmüştü, bu da onun gücünü kaybetmesine neden oldu." HTŞ, Ekim 2018 itibarıyla 000 ila 15.000 militandan oluşan bir savaş gücüne sahipti. Çatışmalar, Ocak 2019'da sona erdi ve HTŞ, İdlib vilayetinin daha büyük bir kısmının kontrolünü elinde bulundurdu.

11. HTŞ, İslamcı gruplar arasındauzun süredir takipçileri ve toprakları için Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD) ile rekabet ediyordu. IŞİD'in Kuzeydoğu Suriye'den Irak'a uzanan bir halifelik kurmasıyla Doğu Suriye'nin kontrolü için yarışıyorlardı. 2017'den beri HTŞ, kontrolü altındaki bölgelerde faaliyet gösteren IŞİD hücrelerine baskınlar düzenliyor ve IŞİD savaşçılarını tutuklayarak Türkiye'ye teslim ediyordu. Temmuz 2019'da, HTŞ, İdlib vilayetindeki Saraqeb ve Jisr el Şugur kasabalarında IŞİD hücreleriyle çatıştı. Ekim 2019'da IŞİD lideri Ebu Bekir el Bağdadi, İdlib vilayetindeki Barisha kasabasında bir Amerikan askeri operasyonunda öldürüldü.
12. HTŞ, Suriye ordusunun ve Rus hava saldırılarının tekrar eden saldırılarına rağmen kontrolü sürdürdü. 2019 ve 2020'de Suriye, İdlib'e yönelik saldırılarında Kafranbel, Saraqeb ve Maarat al Numan ile M5 otoyolu da dahil olmak üzere 1.457 mil karelik alanı geri aldı. Ancak bu operasyonlar maliyetliydi. HTŞ, Suriye güçlerine karşı intihar bombalı araç saldırıları düzenledi ve uçaksavar silahları ile topçu ateşi kullandı.
13. HTŞ, bölgede diğer İslamcı gruplarakarşı baskı uygulayarak kontrolü ele geçirdi. 2021 itibarıyla HTŞ, 170'ten fazla yabancı savaşçıyı gözaltına aldı. Temmuz 2020'de HTŞ, El Kaide'ye bağlı Hurras el Din grubuna karşı güvenlik operasyonları düzenledi. 2021 yılında HTŞ, Esad rejimine karşı olan bir diğer Sünni cihatçı grup olan Cundallah ile Lazkiye eyaletinde karşı karşıya geldi ve üstünlük sağladı. Yapılan bir anlaşma sonrasında Cundallah savaşçıları, ya HTŞ'ye katılmayı ya da silahlarını bırakıp sivil hayata dönmeyi kabul etti.
14. Ocak 2022'de İdlib'in kuzeyindeki Deir Hassan köyünde, HTŞ'nin yerel medya üzerinde baskı kurması ve muhalifleri tutuklaması nedeniyle protestolar düzenlendi. Halep'in HTŞ kontrolündeki al-Sahara kasabasında birkaç büyük gösteri yapıldı.
15. Mayıs 2022'de HTŞ, Türkiye destekli Suriye Milli Ordusu'nun önemli bir fraksiyonu olan Levant Cephesi ile Kuzeybatı Suriye'deki lojistik koordinasyon için müzakerelere başladı. Taraflar, birbirlerine yönelik medya saldırılarını durdurmayı ve savaşçılarının birbirlerinin topraklarına girip çıkmalarına izin vermeyi kabul etti. Levant Cephesisavaşçılarının İdlib'e hareketi kolaylaştırıldı ve aynı şekilde HTŞ savaşçılarının Azez ve Levant Cephesi'nin kontrol ettiği diğer bölgelere girişine izin verildi.
16. Ekim 2022'de Kuzey Suriye'de Türkiye destekli Suriye Milli Ordusu (SMO) grupları arasında büyük çaplı çatışmalaryaşandı. Çatışmalar, Hamza Tümeni'nin bir siyasi aktivist ve eşini

öldürmesiyle başladı. Üçüncü Lejyon, bu olaya karşılık olarak Hamza Tümeni ve Sultan Süleyman Şah Tugayı'na (SSŞT) saldırdı. Çatışmaların büyümesi üzerine HTŞ, Hamza Tümeni ve SSŞT'ye destek için Afrin'e müdahale etti ve Üçüncü Lejyon'u bölgeden çıkardı. Çatışmalar Azez'e kadar yayıldı, ancak Türkiye'nin araya girmesiyle geçici bir ateşkes sağlandı. Türkiye, bölgedeki gerginliği azaltmak için HTŞ'nin ve SMO'nun kontrol ettiği alanları ayıran bariyerler inşa etmeye başladı.

17. Moskova ile 5 Mart 2020 anlaşmasından bu yana İdlib üzerinde büyük bir askeri ve ekonomik etki kazanan Ankara, sonraki iki yıl boyunca İdlib ve kendi nüfuz alanındaki diğer bölgelerde faaliyet gösteren askeri grupları "askeri konsey" adı altında birleştirmeye çalıştı. Ancak Ekim 2020'de HTŞ, Ahrar el Şam ve Faylak el Şam gibi bu bölgelerdeki en büyük üç fraksiyonu bir araya getirme çabası sırasında Colani'nin Ahrar el Şam içinde bir "iç darbe" düzenleyerek askeri konseydeki temsilcisinin diğer grupların değil kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmesini sağladı.
18. 2018'in başlarında, HTŞ'nin ele geçirdiği ganimetlerin değeri yaklaşık 149 milyon ABD doları (USD) olarak hesaplandı. HTŞ ayrıca, rejim, İran, Lübnan hükümeti ve İtalya hükümeti gibi çeşitli taraflarla yapılan bir dizi tutuklu takas anlaşması sonucu en az 94 milyon ABD doları aldı. Ayrıca bilinmeyen meblağlar, rejim cezaevlerindeki tutukluların ailelerinden, bu tutukluların serbest bırakılması taleplerinin yukarıda belirtilen anlaşmalara dahil edilmesi karşılığında alındı. Kaçırma fidyeleriyle birlikte HTŞ, İran ve Hizbullah'tan, öldürülen savaşçılarının cenazelerini verme karşılığında ödeme talep etti. 2013 yılında, o zamanlar El Nusra Cephesi olarak bilinen HTŞ, tarihi alanları talan etmeye başladı ve tarihi eser kaçakçılığı yapmak için büyük ağlar kurdu.
19. Hükümet, İçişleri, Adalet, Vakıflar, Eğitim, Sağlık, Yerel Yönetim ve Hizmetler, Ekonomi ve Kaynaklar, Kalkınma ve İnsani Yardım, Yükseköğretim ve Tarım Bakanlığı olmak üzere on bakanlıkla faaliyet göstermeye başladı.
20. İdlib, resmi olarak HTŞ ile doğrudan bağlantılı olmayan teknokratların da dahil olduğu "Kurtuluş Hükümeti" tarafından yönetiliyor gibi görünse de, bu hükümette yer alan kişilerin HTŞ liderliğinden onay alması gerekmekteydi.
21. HTŞ, en önemli gelir kaynağını sınır geçiş kapılarındaki hâkimiyeti üzerinden elde etmiştir. Haziran 2017'de HTŞ, Ahrar el-Şam ile silahlı çatışmaların ardından, hem insani yardımlar

hem de ticaret için kritik olan Türkiye ile en önemli sivil, insani ve ticari geçiş noktası Bab el-Hava sınır kapısını ele geçirdi ve Ahrar el-Şam bölgeden çekildi. Bab el-Hava, Kuzeybatı Suriye'deki en büyük gelir kaynaklarından biri olup, özellikle Türkiye ile olan ilişkiler açısından oldukça stratejik bir kazançtı. Bab el-Hava'dan elde edilen gelir aylık 10-15 milyon dolar arasında değişmekteydi. Bab el-Hava'ya ek olarak, HTŞ, Afrin/SMO bölgeleriyle bağlantılı Gazaviyye geçişini ve Türkiye ile HTŞ'nin insan ve mal kaçakçılığı operasyonlarını yürüttüğü gayri resmi Dorriyeh geçişini kontrol etmekteydi. SSG, Kasım 2019'da, HTŞ'nin Saraqib'de rejim ile yeni bir geçiş noktası açma planını açıkladı. Ancak bu girişim, Türkiye'nin ve kamuoyunun tepkisiyle başarısız oldu. HTŞ'nin sınır geçişlerinden aylık milyonlarca dolar topladığı tahmin edilmekteydi. HTŞ'nin Geçiş Yönetimi, bu geçişlerden geçen her maldan —Türkiye'ye giden meyve ve sebzeler ile Kuzeybatı Suriye'ye gelen un ve buğday dışında— ücret uygulamaktaydı. Ücretler, malın türüne bağlı olarak ton başına 3 ila 7 dolar arasında değişmekteydi. Ancak bu kontrol noktaları, şoförlerden ek ücretler de almaktaydı. Geçiş Yönetimi, rejim saldırıları sonucu yaşanan büyük göç dalgası sırasında İdlib'den çıkarılan her tarım hasat makinesi için 500 dolarlık bir ücret uyguladı.

22. Watad'ın gizli yapısı, hem bölgesel hem de uluslararası düzenlemelerden kaçınarak HTŞ'nin kontrolündeki bölgelerde yakıt ticaretini merkezileştirmesine ve bir tekel oluşturmasına olanak tanımış; şirketin, Kuzeybatı Suriye'ye petrol türevleri ve gaz ithal etme konusunda Türkiye'den tek yetkili olarak atanmasıyla bu durum pekişmiştir. Watad, sadece Avrupa menşeli rafine petrol ürünlerini ithal etme yetkisi almakla kalmamış, aynı zamanda SSG tarafından bölgedeki gaz ve petrol türevleri satış ve dağıtım fiyatlarını düzenleme ve işleme haklarını da almıştır. Ayrıca, Suriye'nin kuzeydoğusunda üretilen ham petrolü işleme hakkı da şirkete verilmiştir. Haziran 2019'da sızdırılan bir faturaya göre, Watad Petrol Şirketi'nin aylık net kârı 1.67 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bölgedeki petrol türevleri ticaretindeki egemen rolü ve ekonomik gücünü pekiştiren şirketin bu büyük kâr oranı, petrol ve gaz sektöründeki tekelci gücünü sürdürme kapasitesini de yansıtmaktadır.
23. Mayıs 2017'de HTŞ, döviz işlemlerini düzenlemek ve İdlib vilayetinde döviz kurlarındaki tekel ve manipülasyonu önlemek amacıyla Nakit Yönetimi ve Tüketici Koruma Genel Para Ajansı'nı kurdu. Ajansın işleyiş kuralları, Suudi para yasasından neredeyse kelimesi kelimesine alınmıştır. 2017'deki kuruluşundan bu yana Ajansın rolü, havale ve döviz şirketlerinden

belirsiz miktarlarda vergi toplamak olmuştur.

24. Türk lirasına geçişin ardından hem Şam Bankası hem de Parasal Ajans daha aktif roller üstlendi. Haziran-Temmuz 2020 döneminde Ajans, bir dizi karar yayınladı. Rejim bölgeleri ile Kuzeybatı Suriye arasındaki nakit transferlerini ve döviz ve havale şirketlerinin, para gönderim ofisinin para biriminden farklı bir para biriminde ödeme yapmasını yasakladı. Kuzeybatı Suriye'deki tüm döviz ve havale şirketlerinden Ajans'tan uygun lisans almalarını zorunlu kıldı ve Kuzeybatı Suriye'de SYP alımını suç saydı. Para Ajansı'na lisans başvurusunda bulunan işletmelerin sermayelerinin %25'ini Şam Bankası'na yatırma zorunluluğu bulunmaktaydı. Bu tutar, altı ayda bir yenilenmesi gereken lisans süresi boyunca bankada tutulmalıydı. Bu tedbirler, Ajans tarafından nakit hareketi piyasasını HTŞ'ye bağlı veya HTŞ ile çalışan küçük bir tüccar ve iş insanı grubuna sınırlamak için tasarlanmıştı.
25. Para Ajansı'nın, İdlib'in finansal hizmetlerini düzenleme süreci sayesinde, Şam Bankası döviz ve havale işletmeleri için koşulları belirleyen kilit bir oyuncu haline gelmişti. Bu koşullar, bu işletmelere uymaları emredilen ABD doları döviz kurunun belirlenmesini de içermekteydi. Bu süreç, HTŞ'nin ekonomik alan üzerindeki güçlü hâkimiyetini ve bölgedeki para akışını nasıl yönlendirdiğini açıkça göstermektedir. Şam Bankası, HTŞ'nin gelirlerini artırmanın yanı sıra, bölgedeki ekonomik sistemi de merkezileştirerek örgütün güç yapısını pekiştiren bir araç olarak hizmet etmekteydi.
26. Zekât miktarları, her kesime göre değişiklik göstermekteydi. Bu zekât miktarları, başlangıçta HTŞ'nin Hisbah (dini polis) birimi, yani Sawaed al-Khair tarafından dayatılmış ve toplanmıştı; ancak bu sorumluluk daha sonra SSG'nin Zekât Departmanı'na devredilmişti. Zekât Departmanı, çiftçilere toplam ürün değerlerinin %5'ini zekât olarak ödemeleri için bir kararname yayınladı ve ödeme yapmayan çiftçilere hapis cezası tehdidinde bulundu. Ardından, Zekât Departmanı, zeytin üreticilerine ya zeytin mahsullerinin %10'unu ya da ürettikleri zeytinyağının %10'unu zekât olarak ödemelerini emreden bir kararname yayımladı.
27. HTŞ, 2018'den 2019 sonlarına kadar İdlib'teki yerinden edilmiş Hristiyan nüfusuna ait yüzlerce mülkü ele geçirdi. Eylül 2020'de, HTŞ bu uygulamasını genişleterek, İdlib ilindeki Arap Suriye Ordusu'na bağlı askerler, Suriye hükümeti çalışanları ve Baas Partisi üyelerine

ait yaklaşık 500 mülke el koydu.

28. SSG, yeni tapulamalar için Taşınmaz ve Mülk Kayıt Bürosu'nu kurdu ve İdlib'te, Yerel Yönetim ve Hizmetler Bakanlığı'ndan lisans almadan yapılacak herhangi bir inşaat faaliyetini yasakladı. Yerinden edilmiş kişilerin (IDP) devlet arazisi üzerinde inşa edilen IDP kamplarından Tarım Bakanlığı'na kira ödemelerini zorunlu kıldı ve kamplarının yıllık kira bedelini 13 TL'den 50 TL'ye yükseltti. Vatandaşların, özellikle yerinden edilmiş kişilerin (IDP), devlet arazisi veya mülkü alıp satmalarını üç yıl hapis cezası tehdidiyle yasakladı. Sınırdaki zeytin bahçelerinin sahiplerinden, yerel meclislerinden arazilerinin sahipliğini kanıtlayan bir yazı almalarını ve ardından Tarım Müdürlüğü'nden hasat izni almalarını zorunlu kıldı.
29. İdlib'teki internet servis sağlayıcılarının, HTŞ'nin bağlantılı olduğu SYR Connect adlı şirkete ait bir lisans olmadan çalışmamalarını yasaklayan idari bir kararname yayınlayarak, şirketin iletişim sektöründe tekelleşmesini sağladı. SSG'nin Telekomünikasyon Düzenleyici Departmanı (TRD), iletişim sektörünü düzenlemek ve denetlemek amacıyla Telekomünikasyon Kanunu'nu yayımladı. Watad modelini tekrarlayarak telekomünikasyon sektörünü ele geçirmeyi amaçlayan HTŞ, Kasım 2019'da SYR Connect şirketini kurmuş ve bu şirket, Kuzeybatı Suriye'deki internet paketleri ve hizmetlerinin tek sağlayıcısı ve dağıtıcısı olma konusunda münhasır haklar kazanmıştır. Ancak finansal, teknik ve idari sorunlar nedeniyle SYR Connect başarısız olmuş ve kontrolünü SSG'nin TRD'sine devretmek zorunda kalmıştır.
30. İsrail ile Lübnan arasındaki ateşkesten bir gün sonra, 27 Kasım'da Esad yönetimine karşı İslamcı muhalifler, Türkiye destekli SMO ile birlikte HTŞ'nin önderliğinde İdlib'teki üslerinden saldırıya başladı. Batı Halep'e ilerleyerek birçok kasaba ve köyü ele geçirdi. 28 Kasım'da İdlib'in doğusundaki köylerden hükümet güçlerini çıkararak, M5 karayoluna yöneldiler. 29 Kasım'da Halep'in batısına girdiler, ertesi gün Halep'i ele geçirip Hama'ya doğru ilerlediler. 1 Aralık'ta hava saldırılarıyla ilerleme yavaşlatılmaya çalışılsa da muhalefet Hama'ya yöneldi. 3 Aralık'ta Hama'daki çatışmalar devam etti, 5 Aralık'ta şehir tamamen muhalefetin eline geçti. 6 Aralık'ta Humus'a doğru ilerleyerek, hükümetin hava saldırılarıyla karşılaştılar. 7 Aralık'ta Dera'da ele geçirildi ve başkent Şam'a doğru ilerlediler. 8 Aralık'ta Şam'ı ele geçirerek Esad'ın ülkeden kaçtığını duyurdular

31. Colani’nin imaj değişim çabaları 2020’ye dayanıyor. El Kaide bağlantısını bir yük olarak sırtından atıp, Colani “fatih” unvanını yerine toplum odaklı bir sivil lider imajı geliştirmeye çalışıyordu. İdlib’teki bir restoranda Kurban Bayramı’nda insanlara yemek servisi bile yapmıştı. Bir zamanlar sarık ve askeri üniformayla gezen Colani, 2022’de yeni bir yolun açılış töreninde yerel halkla buluşarak Batı tarzı kıyafetlerle fotoğraflanmıştı. Colani, ABD’ye kendisi ve HTŞ’nin terörist tanımlamalarını kaldırması çağrısında bulunduğu Şubat 2021’deki röportajında, “Bu devrimdeki 10 yıllık yolculuğumuz boyunca Batı veya Avrupa toplumuna hiçbir tehdit oluşturmadık: ne güvenlik tehdidi, ne ekonomik tehdit, hiçbir şey” diyerek Batı emperyalistlerine tehdit oluşturmadığını yinelemişti. İmajını daha da parlatmak için Hayat Tahrir al-Sham, hem yurt içinde hem de yurt dışında halkla ilişkiler çabalarını artırdı. Yönettiği bölgelere yardım teslimatlarını ayarlayıp almak için uluslararası medya ve insani yardım kuruluşlarıyla iş birliği yapıyordu.
32. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, ABD’nin HTŞ ile temas kurduğunu doğruladı. ABD, Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ) temsilcileriyle ilk resmi görüşmesinde, ABD’li diplomatlar, Ahmed el-Şaraa’dan, İslamcı yönetimin azınlık hakları, kadın temsili ve Kürtlerin geleceğiyle ilgili “ılımlı ve kapsayıcı olacağına dair güvence” aradı.
33. Almanya Federal İçişleri Bakanlığı Sözcüsü’ne göre, HTŞ sadece Suriye’yi hedef alan, diğer ülkelerdeki saldırıları reddeden ve yerel faaliyetlere “kendini adamış bir örgüt” olarak Almanya’da bir tehdit oluşturmuyor ve özel olarak terör örgütü olarak listelenmiyor. Ancak HTŞ, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından terör örgütü listesinde ve BM’nin bu yaptırım listeleri Avrupa Birliği tarafından uygulandığı için Dışişleri Bakanlığı’na göre HTŞ, Almanya’da hâlâ terör örgütü sayılıyor. Eğer yaptırım listesinden kaldırılmazsa HTŞ’nin Almanya’daki fonları ve ekonomik kaynakları dondurulacak ve üyelere hiçbir ekonomik kaynak sağlanamayacak. İngiltere de HTŞ’yi terörist olarak sınıflandırıyor. Ancak Bakan Pat McFadden, İngiltere’nin Suriyeli isyancı gruba yönelik mevcut yasağı yeniden değerlendirebileceğini ve grubun şu anda nasıl davranacağına bağlı olduğunu duyurdu. Colani ile görüşen BM Özel Temsilcisi Geir Pedersen, değişimin olumlu bir hava yarattığını ve uluslararası toplumun insani yardım ve devlet kurumlarının korunması konularında sorumluluk alması gerektiğini söyledi.

34. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Şam'daki büyükelçiliği yeniden faaliyete geçirdi ve kendi de Şam'ı ziyaret ederek Colani ile pozlar verdi.
35. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ve BM Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen ile sekiz Arap ülkesi Ürdün, Suudi Arabistan, Irak, Lübnan, Mısır, BAE, Bahreyn ve Katar dışişleri bakanları, Ürdün'ün Akabe kentinde yaptıkları toplantıda, Suriyeli hiçbir temsilci olmaksızın Suriye'nin geleceğini konuştular. Siyasi sürecin BM ve Arap Birliği'nin desteğiyle, BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararı doğrultusunda ilerlemesi, devlet kurumlarının korunması, Suriye'nin kaosa sürüklenmemesi ve terörle mücadelede ortak çabalar, Suriye'nin yeniden inşası ve mültecilerin dönüşü, azınlıkların haklarını koruyan ve terörist gruplara zemin hazırlamayan bir hükümet çağrısı yapıldı. Mülteci geri dönüşleri tartışıldı ve İslam Devleti'nin yeniden canlanma riski devam ederken Avrupa'da birçok ülke iltica başvurularını askıya aldı. Blinken, ABD ve müttefiklerinin, Suriye'de insani yardıma erişim sağlanması, ülkenin terör gruplarına üs olmaktan çıkarılması ve geçiş sürecinin "Suriye liderliğinde" gerçekleşmesi çağrısı yaptı.
36. Esad'ın düşmesi, Hizbullah'ın bölgedeki askeri gücünün zayıflamasıyla yakından alakalıdır. Geçmişte Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Suriye ordusuna destek sağlamak için Lübnan merkezli militan grup Hizbullah'ın iyi eğitimli ve çoğunlukla savaşta tecrübeli savaşçılarına güvenmişti. Dolayısıyla Hizbullah'ın müdahalesi, hem 2011'den bu yana rejime meydan okuyan isyancı güçlerin bastırılmasında hem de Esad ailesinin yönetiminin korunmasında önemli bir rol oynamıştır. Ancak son üç ayda İsrail'in Hizbullah'ın liderliğine ve piyadelerine yönelik amansız saldırısı, hareketi büyük oranda yok etti ve geçen hafta Esad'ın yardımına koşamayacak hale geldi. Hizbullah, uzun süredir genel sekreteri olan Hasan Nasrallah da dahil olmak üzere en üst düzey liderlerinden en az on beşini kaybetmişti ve bu durum zaten ezici bir darbe almıştı.